

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ
СЕВЕРНАЯ ОСЕТИЯ-АЛАНИЯ

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Средняя
общеобразовательная школа им. Героя Советского Союза К.Е.Ходова».

РАССМОТРЕНО
на заседании МС школы
Председатель МО учителей родного
(осетинского) языка и литературы
Алборова З.Х.
Протокол № 1
от « 29 » 08 2022 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета
«Осетинский язык »
для 6 класса основного общего образования
на 2022/2023 учебный год.

Составитель:
Учитель родного (осетинского) языка и литературы
Сугарова Фатима Тотурбековна.

Владикавказ, 2022

ИРОН ÆВЗАДЖЫ ПРОГРАММАЕ 5-11 КЪЛÆСТÆН

Æмбарынгæнæн фыстæг.

Ахуырадон предмет «Ирон æвзаг»-ы кусæн программа (5-11 кълæстæн) арæзт у ахæм бындурæвæрæг документтæм гæсгæ:

- Федеральный закон от 29.12.12 № 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации (ред. От 29.12.2017 г.);
- Федеральный государственный образовательный стандарт основного общего образования (в ред. Приказа Минобрнауки РФ от 31.12.2015 № 1577);
- Федеральный государственный образовательный стандарт основного общего образования (в ред. Приказа Минобрнауки РФ от 31.12.2015 № 1578);
- Ирон æвзаджы программа 1-11 кълæстæн (ныффидар æй кодта Цæгат Ирыстон-Аланийы Ахуырад æмæ наукæйы министрад 2017 азы)

Ахуырадон предмет «Ирон æвзаг» скъоладзаутæн зонындзинаedtæ дæтты мадæлон æвзаджы тыххæй, амоны, æвзагæй алыхуызон уавæрты куыд пайда кæнын хъæуы æмæ йæ кæцы хæйттæй, уый; скъоладзау ахуыр кæны ирон культурæйы удварнон хъæздыгдзинад æмæ литературæ, æмзонд у йæ адæмимæ, стæй хайджын кæны æппæт адæмты культурон историон фæлтæрддзинадæй.

Предмет «Ирон æвзаг» ахуыр кæныны сæйраг нысанта сты:

- 1) ирон æвзагмæ æмбæлгæ ахаст хъомыл кæнын;
- 2) удварнон-эстетикон хæзна кæй у, уый æмбарын кæнын;
- 3) мадæлон æвзаг ныхас кæныны æмæ ахуырады сæйраг фæрæзтæй иу

адæймаджы архайды бæлвырд къабæзты зонындзинаedtæ райсыны мадзал кæй у, уый æмбарын.;

- 4) дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хуызтæй пайда кæнын, ныхасы этикеты нормæтæ базонин;
- 5) зонындзинæдтæ æмæ арæхстдзинæдтæй практикон хуызы пайда кæнынын ахуыр кæнын.

Ахуырадон предметы нумæйаг характеристкæ

Ирон æвзаг скъолайы ахуыр кæныны сæрмагонд нысæнттæ сты: скъоладзаутæм коммунникативон, æвзагон, лингвистикон æмæ культуразонæн компетенцитæ рæзын кæнын.

Амынд нысæнттæ къухы бафтыны тыххæй æххæст кæнын хъæуы ахæм **хæстæ**:

- скъоладзаутæн базонин кæнын, æвзагыл æхсæнады царды цы хæстæ æвæрд ис, цавæр бынат ахсы ирон адæмы царды, цуæмæй хъæздыг у, цавæр сты йæ аивгæнæн мадзæлттæ; бæлвырд зонындзинæдтæ раттын ирон литературон æвзаджы фонетикæ, графикæ, орфоэпии, орфографии, лексикæ, морфемикæ, дзырдарæст, морфологи, синтаксис, пунктуации æмæ стилистикæйæ, стæй, райст зонындзинæдтæй архайды куыд пайдагæнæн ис, уый тыххæй;

- скъоладзауты ныхас рæзын кæнын; хъæздыг сын кæнын сæ дзырдуат, раст аразын сæ ныхасы грамматикон сконд, архайын, цæмæй базоной литературон æвзаджы нормæтæ, зоной æмæ арæхсой алыхуызон коммунникативон уавæрты дзургæ æмæ фысгæ ныхасæй раст æмæ уæгъдибарæй пайда кæнын;

- амонин æмæ хуыздæр кæнын орфографион æмæ пунктуацион арæхстдзинæдтæ æмæ фæлтæрддзинæдтæ;

- хи ныхасы арæстмæ хъус дарын.

- æххуысгæнæг литературæйæ, Интернетæй æрмæг исын.

Ирон æвзаджы программæ базоныны удгоймагон, метапредметон,

предметон фæстиуджытæ

Удгоймагон фæстиуджытæ:

- ирон æвзаг национ культурайы хæзнатæй кæй у, уый æмбарын.

- мадæлон æвзагæн аргъ кæнын зонин;

- дзырдуат хъæздыг кæнын, хъуыдытæ æмæ æнкъарæнтæ раст æвдисынмæ арæхсын, хи ныхасæн раст аргъ кæнын.

Метапредметон фæстиуджытæ:

1. Ныхасы архайды æппæт хуызтæ зонин

Хъусын æмæ кæсын

- тексты темæ æмæ йæ сæйраг хъуыды, стиль бæрæг кæнын;

- кæсыны алы хуызтæ зонин;

- тексты хъæугæ хъусынгæнинаг агурын;
- ныхасы хуыз иртасын;
- нывтæм гæсгæ диалогтæ хъуыды кæнын»
- диалог аразынмæ арæхсын;
- хи хъуыдытæ раст аразынмæ арæхсын;
- монолоджы æмæ диалоджы алы хуызтæ зонын;
- ныхасы этикетæ нормæтæ зонын;
- хъусынгæнинаг, реферат, доклад кæнынмæ арæхсын;

Предметон фæстиуджытæ:

1. зонын æвзаджы сæйраг функцитæ;
2. æмбарын мадæлон æвзаджы бынат ирон гуманитарон наукæты æмæ ахуырады;
3. базонын лингвистикæйы сæйраг æмбарындтæ
4. зонын ирон æвзаджы лексикæ æмæ фразеологийы сæйраг стилистикон фæрæзтæ
5. дзырдæн алыхуызон æвзæрст кæнын (фонетикон, морфемон, морфологион;
6. лексикон æмæ грамматикон синонимтæй пайда кæнын;

Курс «Ирон æвзаг»-ы бынат ахуырадон пъланы

Ахуырадон пыланмæ гæсгæ 5 къласæй 9 къласы онг къуыри сахæттæ ирон æвзагæй ис 1,5 урочы, ома 51 сахаты, 10-11 кълæсты – 1 сахат, æдæппæт 34 сахаты.

Курсы мидис

Коммуникативон компетенци æвзæрынгæнæг мидис

Ныхас

Ныхасы æмбарынад. Ныхасы ситуации. Дзургæ æмæ фысгæ ныхас. Диалогон æмæ монологон ныхас.

Ныхасы архайды хуызтæ: кæсын, хъусын, дзурын, фыссын. Ныхасы арæзт: экспозиции, бабаст, архайды цыд, кульминации, райхæлд, кæрон.

Ныхасы хуызтæ.

Текст

Тексты æмбарынад, йæ сæйраг миниуджытæ. Тексты темæ, сæйраг хъуыды, микротемæ. Тексты структурæ. Тексты хæйтты æмæ хъуыдыйæдты бастдзинады мадзæлттæ æмæ хуызтæ.

Абзац куыд тексты композицион-стилистикон дихкæнынады фæрæз.

Вазыгджын синтаксисон æнæхъæн, йæ арæзт æмæ семантикæ. Хъуыдыйæдтæ бæттыны лексикон-грамматикон фæрæзтæ вазыгджын синтаксисон æнæхъæны. Параллелон æмæ цæгон бастдзинадтæ.

Тексты пылан æмæ тезистæ куыд йæ информацион рацарæзты хуыз.

Æвзаджы функционалон хуызтæ.

Дзургæ ныхас, официалон-хъуыддагон, наукон, аивадон литературæйы æвзаг, публицистикон. Сæ лексикон, морфологион, синтаксисон миниуджытæ.

Стильты сæйраг жанртæ.

Литературон æвзаг. Литературон æвзаджы номæтæ.

Æвзаджы аивадон-нывгæнæн мадзæлттæ. Троптæ: эпитет, абарст, метафорæ, олицетворении, перифразæ, аллегии. Стилистикон фигурæтæ: антитезæ, параллелизм, градаци.

Æвзагзонынадон компетенци æвзарынгæнæг мидис

Æвзаджы тыххæй иумæйаг зонындзинаæдтæ

Ирон æвзаг – ирон адæмы национ æвзаг;

Иумæйаг æмбарынад æвзæгты хæстæгдзинады тыххæй. Ирон æвзаджы бынат иннæ æвзæгты ‘хсæн. Ирон æвзаджы диалекттæ æмæ ныхасыздæхтытæ. Литературон æвзаг, диалект, ныхасывздæхт. Ироен æвзаджы рæзт.

Ирон æвзаджы сæйраг аивгæнæн мадзæлттæ.

Ирон æвзагзонынады историйæ. Ирон æвзагзонынады зынгæ ахуыргæндтæ.

Фонетикаæ æмæ орфоэпи

Фонетикаæ куыд æвзагзонынады хай. Хъæлæсонты системаæ. Тыхджын æмæ лæмæгъ хъæлæсонтæ ирон æмæ дыгурон æвзæгты. Хъæлæсонты ИВД ныхасы. Æмхъæлæсонты системаæ. Уæнг. Цавд. Акцентуалон къордтæ.

Орфоэпийы тыххæй æмбарынад. Ирон æвзаджы орфоэпион номрæ. Æмхæлæсон мыртæ дз, ц, з, с-йы Растдзурынад ирон литературон æмæ дыгурон литературон æвзæгты. Уырыссаг æмхæлæсонтæ æмæ хæлæсонты растдзурынад æрбайсгæ дзырдты.

Хæлæсон æмæ æмхæлæсон мырты ивддзинаedtæ.

Фонетикон æвзæрст.

Графика.

Графика куыд æвзагзонынады хай. Мыртæ æмæ дамгъæты бастдзинад. Дыууæ нысанæй амынд мыртæ.

Морфемикæ æмæ дзырдарæст.

Морфемикæ куыд æвзагзонынады хай. Морфемæ куыд дзырды тæккæ къадæр нысаниуæгджын хай. Морфемæты хуызтæ. Дзырдарæст æмæ формæаразæг морфемæтæ. РазÆфтуан, фæсæфтуан куыд дзырдарæст морфемæтæ. Уидаг. Æмуидагон дзырдтæ. Мырты ивынад уидаджы. Дзырдтæ аразыны хуызтæ. Бындур æмæ кæрон. Афтид кæрон. Уидаг, разæфтуан, фæсæфтуан æмæ кæроны хæстæ дзырды мидæг. Дзырдты морфемон æвзæрст.

Лексикологи æмæ фразеологи

Лексикологи куыд æвзагзонынады хай. Дзырд – лексикайы иуæг. Дзырды лексикон нысаниуæг. Иунысаниуæгон дзырдтæ. Дзырдбы бирæнысаниуæгад. Дзырды комкоммæ æмæ ахæсгæ нысаниуæг. Дзырдты Тематикон къордтæ. Æмбарынгæнæн дзырдтуат.

Синонимтæ. Антонимтæ. Омонимтæ.

Ирон æвзаджы лексикæ йæ равзæрдмæ гæсгæ. Æппæтадæмон дзырдтæ. Бындурон ирон дзырдтæ. Æндæр æвзæгтæй æрбайсгæ дзырдтæ. Ирон æвзаджы историон-этимологион дзырдуат.

Активон æмæ пассивон лексикæ. Диалектизмтæ. Профессионализмтæ. Архаизмтæ. Историзмтæ. Неологизмтæ.

Дзырды лексикон æвзæрст.

Фразеологи куыд æвзагзонынады хай. Фразеологион дзырдбæстытæ. Фразеологион синонимтæ, антонимтæ æмæ омонимтæ.

Фразеологион дзырдтæ.

Морфологи

Морфологи куыд грамматикайы хай. Ныхасы хæйттæ куыд дзырдтæ лексикон-грамматикон хуызтæ.. Ныхасы хæйтты системæ ирон æвзаджы. Сæрмагонд ныхасы хæйттæ. Номдары, миногоны, нымæцонны, номивæджы мивдисæджы, фæрсдзырды иумæйаг грамматикон нысаниуæг, морфологион æмæ синтаксисон миниуджытæ. Миногми æмæ фæрссагми куыд мивдисæджы номон формæтæ. Ныхасы хæйтты хицæндзинæдтæ дыгурон литературон æвзаджы.

Æххуысгæнаен ныхасы хæйттæ. Сæ хуызтæ нысаниуæгмæ гæсгæ, арæзтмæ гæсгæ, синтаксисон функцитæм гæсгæ.

Æвастхæртæ æмæ мырфæзмæн дзырдтæ.

Алыхуызон ныхасы хæйтты омоними. Ныхасы хæйтты субстантиваци.

Синтаксис

Синтаксис куыд грамматикайы хай. Дзырдбаст æмæ хъуыдыйад куыд синтаксисы иуæгтæ.

Дзырдбаст. Дзырдбасты хуызтæ. Сæйраг æмæ дæлбар дзырдтæ дзырдбасты мидæг. Синтаксисон бастдзинады хуызтæ дзырдбасты мидæг. Дзырдбасты хæйтты æхсæн ахастытæ.

Хъуыдыйады хуызтæ сæ загъды нысанмæ æмæ эмоционалон ахуырстмæ гæсгæ. Хъуыдыйады грамматикон бындур. Хъуыдыйады сæйраг æмæ фæрссаг уæнгтæ, сæ загъды хуызтæ. Зæгъинаджы хуызтæ.

Хуымæтæг хъуыдыйæдты структурон хуызтæ: дывæрсыг æмæ иувæрсыг, цыбыр æмæ даргъ, æххæст æмæ æнаæххæст.

Иувæрсыг хъуыдыйæдты хуызтæ. Мивдисæгон æмæ номон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ.

Вазыгджынгонд хъуыдыйæдтæ Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ, иртæстгонд уæнгтæ., сидæн, бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытæ.

Вазыгджын хъуыдыйæдты классификации. Вазыгджын хъуыдыйады хæйтты æхсæн синтаксисон ахастдзинæдтæ. æвдисыны мадзæлттæ. Бæттæгджын вазыгджын хъуыдыйæдтæ: бабæтгæвазыгджын, домгæвазыгджын. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдтæ. Бирæхайон вазыгджын хъуыдыйæдтæ.

Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхас.

Растфыссынад æмæ пунктуаци

Орфографи куыд раст фыссыны æгъдæутты системæ. Орфограммæйы æмбарынад.

Хъæлæсонтæ æмæ æмхъæлæсонты растфыссынад морфемæты мидæг.

Дзырдтæ иумæ, дефисимæ æмæ хицæнæй фыссыны æгъдæуттæ. Стыр æмæ чысыл дамгъæйы фыссыны æгъдæуттæ. Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæссын. Орфографион дзырдуат.

Орфографион æвзæрст.

Пунктуацийы æмбарынад. Æрхæцæн нысæнттæ æмæ сæ функцитæ.

Æрхæцæн нысæнттæ хъуыдыйады кæрон.

Æрхæцæн нысæнттæ хуымæтæг æмæ æнæвазыгджынгонд хъуыдыйады.

Æрхæцæн нысæнттæ хуымæтæг вазыгджынгонд хъуыдыйады.

Æрхæцæн нысæнттæ вазыгджын хъуыдыйады: бабæтгæвазыгджын, домгæвазыгджын, æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады.

Æрхæцæн нысæнттæ вазыгджын хъуыдыйады бастдзинады цалдæр хуызимæ.

Æрхæцæн нысæнттæ комкоммæ ныхасы, цитатæимæ ныхасы, диалоджы.

Æрхæцæн нысæнтты фембæлд.

Социокультурон компетенци æвзæрынгæнæг мидис

Æхсæнад æмæ цардыуаг. Бинонты цардыуаг. Ирон æгъдæуттæ. Хистæр æмæ кæстæр, уазæг æмæ фысымы ‘хсæн ахастытæ, хи дарыны уаг. Улæфты рæстæг. Ирон бæрæгбонтæ. Удварны хæзнатæ. Райгуыврæн бæстæ. Адæймаг æмæ æхсæнадон цард. Æфсæддон

намыс. Æндæр бæстæты цард. Ирыстоны рагон историйы цаутæ. Ирыстоны баиу Уæрæсеимæ. Ирыстоны паддзахадон арæзт æмæ нысæнттæ. Республикæйы социалон-экономикон уавæр.

Æрдз. Нæ алыварс дуне. Адæймаг æмæ æрдз. Афæдзы афонтæ. Космосон тыгъдад. Æрдзы фæзындтæ. Æрдз æмæ адæймаг. Зайæгойты дуне. Ирыстоны хæхтæ æмæ цæугæдæттæ. Ирыстоны кæмттæ. Уæрæсе, Кавказ æмæ æндæр бæстæты æрдзы хъæздыгдзинадтæ. Зæххы къори. Адæймаг æмæ космос. Галактикæйы арæзт.

Ахуырад æмæ фæллой. Ахуыры фыццаг бон. Каникултæ алы рæтты æмæ бæстæты. Ахуыргæнæн чиныг. Боны фæтк. Скъолайы чиныгдон. Скъолайы бæрæгбонтæ. Зындгонд ахуыргæндтæ. Наукæ æмæ ахуырад. Фæллойы ахадындзинад адæймаджы царды. Алыхуызон дæсныйæдтæ. Скъоладзауты æхсæнадон куыст. Ирон литературон æвзаджы равзæрд. Хосгæнæн кæрдæджытæ. Ахуырад Уæрæсейы æмæ æндæр бæстæты. Антиконтæ æмæ астæуккаг æнусты ахуыргæндтæ Зæххы тыххæй. Антиконтæ ахуыргæндтæ космосы тыххæй. Дунейы адæмты æвзæгтæ. Ирон æвзагзонынады историйæ.

Культурæ. Æвзаг æмæ културæ. Мадæлон æвзаг. Уырыссаг æвзаг. Ирон æмæ дунейы адæмты културæ. Ныхасы этикет. Ирон адæмы дзургæ сфæлдыстады уацмыстæ. Ирыстоны цытджын лæгтæ. Уæрæсейы хъæбатыртæ. Адæймаджы удварны миниуджытæ. Къостайы цард æмæ сфæлдыстад. Царциаты диссæгтæ. Ирыстоны рагон цардæй. Адæмон-поэतिकонтæ сфæлдыстад. Нарты кадджытæ – ирон адæймаджы удварны кодекс. Фыдыбæстæйы Стыр хæсты æфсæддон разамонджытæ æмæ хуымæтæг салдæттæ. Фыдыбæстæйы стыр хæсты цыртдзæвæнтæ Ирыстоны. Ирон адæмы æгъдæуттæ. Курдиат æмæ аивады тых. Ирыстоны историонтæ цыртдзæвæнтæ. Мадæлон æвзаг. Спорт æмæ олимпæг хъæзтытæ. Зындгонд ирыстойнаг спортсментæ. Спорт æмæ физкультурæйы ахадындзинад царды.

Ныхасы културæ. Ирон национ културæ: нывкæнынад, музыкалон аивад, киноаивад. Ирыстоны намысы лæгтæ. Дунейы адæмты музыкалон културæ. Нырыккон музыкайы стильтæ. Зындгонд музыканттæ æмæ музыкалон къордтæ.

Тематикон пълан ахуырадон предмет «Ирон æвзаг»-æй 6-æм къласæн

№	ны-мæц	Урочы темæ	сах	Урочы хуыз	Ахуыры фæстиуджытæ (ФПАС-мæ гæсгæ)			Ахуырадон архæйдтытæ
					Предметон	Универсалон ахуырадон архæйдтытæ	Удгоймагон	
1.		<p>5-æм къласы рацыд æрмæг сфæлхат кæнын æмæ бафидар кæнын(5 сах.)</p> <p>Фонетикæ.Дзырды хæйттæ фæлхат кæнын.</p> <p>Æвзаг æмæ ныхасы тыххæй зонындзинæдтæ.</p>	1	Фæлхат кæныны урок.	Дзырд иу рæнхъæй иннамаæ хæссын. Хъæлæсонты æмæ æмхъæлæсонты растфыссынад.	<p>Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмаæ гæсгæ.</p> <p>Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын.</p> <p>Базонæн:Хъæлæсонты æмæ æмхъæлæсонты растфыссынад; зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонты фембæлд дзырды райдиан æмæ уидаджы. Дзырдтæн сæ арæзт; сæ мыртæ.</p>	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын.	Дзырдтæ орфограммæтæм гæсгæ агурын, орфограммæтæ раст æмбарын кæнын; дзырдты растфыссынады æгъдауттæ.
2.		<p>Лексикæ фæлхат кæнын.</p> <p>Мадæлон æвзаг.</p>	1	Фæлхат кæныны урок.	Лексикæйы сæйраг æмбарынадтæ.	<p>Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмаæ гæсгæ.</p> <p>Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын.</p> <p>Базонæн: ирон æвзаджы дзырдты нысаниуæг, сæ мидис, ныхасы сæ пайда кæнын.</p>	Мадæлон æвзаг ахуыр кæнынмæ тырнындзинад гуырын кæнын .	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст

3.		Дзырдарæзт Афæдзы афонтæ.Фæззæг.	1	Фæлхат кæныны урок.	Дзырдарæзты тыххæй рацыд æрмæг сфæлхат кæнын.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонæн: Дзырдарæзты сæйраг мадзæлттæ ирон æвзаджы	Раст фыссын æмæ раст дзурынын архайын.	Дзырдты растфыссынады æгъдауттæ.
4.		Морфологи. Ирыстоны истори.	1	Фæлхат кæныны урок.	Морфологийы тыххæй рацыд æрмæг сфæлхат кæнын.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонæн: Дзырдарæзты сæйраг мадзæлттæ ирон æвзаджы.	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын .	Морфологион æвæрстытæ, нывмæ гæсгæ куыст; дидактикон хъæзтытæ.
5		Диктант грамматикон хæсимæ.	1	Комбинарон урок контролон урочы элемент имæ.	Синтаксисы сæйраг иуæгтæ:	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Мадæлон æвзаджы аивдзинад æнкъарын; орфографион нормæтæй пайда кæнынмæ тырнындзинад гуырын кæнын.	Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын.
6.		Лексикамæ фразеологи Лексикайы æмбарынад. Æппæтадæмон дзырдтæ. Ирыстоны истори.	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Бацамонын дзырдты лексикон нысаниуæг.	Коммуникативон: искай ныхасмæхъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонæн: ирон æвзаджы дзырдты нысаниуæг, сæ мидис, ныхасы сæ пайда кæнын.	Эстетикон æнкъарæнтæ разын кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст.
7.		Диалектизмтæ.Профессионализ мтæ. Ирыстоны истори.	1	Комбинарон урок ныхасы рæзтыл кусыны урочы элементтимæ .	Диалектон æмæ профессионалон дзырдты æмбарынад.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонæн: пайда кæнын профессионалон дзырдтæй ныхасы ,хицæн кæнын зоной тексты профессионалон æмæ	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ разæнгард кæнын.	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст.

						диалектон дзырдтæ.		
8.		Архаизмтæ.Историзмтæ. Ирон æгъдæуттæ.		Ног æрмæг амоныны урок.	Бацамонын зæронд дзырдтæ æмæ историзмтæ, сæ мбарынадтæ.	Коммуникативон: искай ныхасмæхъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонаен: ныхасы æмæ тексты дæр хицæн кæнын архаизмтæ.	Фыдыбæстæм уарзондзинад гуырын кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст.
9.		Неологизмтæ. Ирыстон.		Урок-практикум.	Бацамонын ног дзырдтæ,неологизмтæ, сæ мбарынад.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонаен: ныхасы архæстджынай пайда кæнын ног дзырдтæй урокты мидæг.	Раст фыссын æмæ раст дзурынын архайын.	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст.
10.		Фразеологон дзырdbæстытæ. Къоста – ирон адамы стъалы.	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Бацамонын фразеологион дзырdbæстытæ. Сæ нысаниуæг æвзаджы.	Коммуникативон: искай ныхасмæхъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонаен: Фразеологизмтæй пайда кæнын зонын æмæ архæсын ныхасы æмæ фысгæ куыстыты.	Эстетикон æнкъарæнтæ гуырын кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст.
11.		Дзырдарæзт Дзырдарæзт. Вазыгджын дзырдтæ. Къоста – нывгæнаг.	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын дзырдты аразыны мадзæлттæ ирон æвзаджы. Вазыгджын дзырдты растфыссынад.	Коммуникативон: нæхи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонаен: хицæн бындуртæй ног дзырдтæ аразын.	Нывкæнынадмæ цымыдисдзинад æмæ уарзыны æнкъарæнтæ гуырын кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст.
12.		Рацыд æрмæг фæлхат кæнын.Сочинени «Фæззæг».	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок.	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон	Коммуникативон: нæхи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындзианд рæзын кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ,

					æмбарынаæдтæй ныхасы мидæг пайда.	гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонаен: хи ныхас раст рацаразын.		предметы æрфыст цæттæ кæнын.
13.		Дзырдарæзт.Вазыгджын дзырдты растфыссынад.	1	Зонындзинаæ дтæ фидар кæныны урок.	Бацамонын дзырдты аразыны мадзæлттæ ирон æвзаджы. Вазыгджын дзырдты растфыссынад.	Коммуникативон: нæхи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмаæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонаен: дзырдты растфыссынад орфографин дзырдуаты фæрцы бæрæг кæнынмæ арæхсын.	Ирыстоны географи зонын æмæ ахуыр кæнын.	Рацыд æрмæджы фæдыл беседа; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст.
14.		Дзырдарæзт. Ирыстон.	1	Урок- практикум.	Ныффидар кæнын зонындзинаæдтæ дзырдты аразыны мадзæлттæй цы базыдтой, уый.	Коммуникативон: нæхи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмаæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонаен: зонын æмæ арæхсын раст æмæ хъуыдыгæнгæйæ фыссын.	Ирыстоны географи зонын æмæ ахуыр кæнын.	Рацыд æрмæджы фæдыл беседа; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст.
15.		Диктант грамматикон хæсимæ.	1	Комбинaron урок контролон урочы элементтимæ .		Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонаен: фысгæ æмæ дзургæ ныхас аразгæйæ æвзаджы æгъдауттæм æмбаргæйæ хъус дарын.	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын.	Дзырдты морфемон æвæрст.
16.		Морфологи. Номдар.(6 сах.) Номдар. Номдарты	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зонындзинаæдтæ номдарты дзырдарæзты тыххæй.	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын.	Иртасæн куыстытæ æххæст кæнынмæ тырнын.	Номдарты морфологион анализ; номдарты л æнцой кæнгæйæ, ног

		<p>дзырдарæзт.</p> <p>Фыдæлты хæзнатæ.</p>				<p>Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлeksi; хи хъуыдытæ (зонындзинаедтæ) логикон æгъдауæй равæрын.</p>		<p>текстæ аразын.</p>
17.		<p>Номдарты дзырдарæзт разæфтуантæ æмæ фæсæфтуанты руаджы.</p> <p>Фыдæлты хæзнатæ.</p>		<p>Урок-практикум.</p>	<p>Бацамонын номдарты дзырдарæзт разæфтуантæ æмæ фæсæфтуанты руаджыæмæ сæрастфыссынад.</p>	<p>Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн цы æвзаджы иуæгтæ хъæуы, уый æмбарын, равзарын сæ зонын Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн: разæфтуанты фæрцы аразын номдартæ æмæ сæ растфыссынмæ арæхсын.</p>	<p>Фыдæлты хæзнатæн аргъ кæнын æмæ сæ бахъахъæнын.</p>	<p>Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.</p>
18.		<p>Номдарты дзырдарæзт дзырдтæ(бындуртæ) кæрæдзимæ æфтауыны руаджы.</p> <p>Улæфты рæстæг.</p>	1	<p>Зонындзинæ дтæ фидар кæныны урок.</p>	<p>Бацамонын номдарты дзырдарæзт дзырдтæ(бындуртæ) кæрæдзимæ æфтауыны руаджы.</p>	<p>Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: Разæфтуантæ æмæ фæсæфтуанты фæрцы ног дзырдтæ аразын зонын .</p>	<p>Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын.</p>	<p>Дзырдтæн морфемон æвзæрст кæнын.</p>
19.		<p>Цыбыргонд вазыгджын дзырдтæ.</p> <p>Наука æмæ ахуырад.</p>	1	<p>Ног æрмæг амоныны урок.</p>	<p>Бацамонынцыбыргонд вазыгджын дзырдтæ.</p>	<p>Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: зонын вазыгджын дзырдтæ аразын.</p>	<p>Мадалон æвзаг ахуыр кæнынмæ тырнындзинад гуырын кæнын.</p>	<p>Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.</p>

20.		<p>Æндæр ныхасы хæйттæ номдарты ролы.</p> <p>Удварны миниуджытæ.</p>	1	Ног æрмæг амонаны урок.	Бацамонын æндæр ныхасы хæйтты рахызт номдартæм.	<p>Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын.</p> <p>Базонæн: ныхасы пайда кæнын номдар -миногонтæй æмæ сæ иртасын.</p>	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зонындзинæдтæ исынмæ тырнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
21.		<p>Номдары морфологион æвзæрст.</p>	1	Зонындзинæдтæ фидар кæныны урок.	Номдары тыххæй рацыд æрмæг сфæлхат кæнын.	<p>Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынаг цы æвзаджы иуæгтæ хъæуы, уый æмбарын, равзарын сæ зонын</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннаемæ рахизын зонын</p> <p>Базонæн: рацыд орфограммæтæм гæсгæ дзырдтæ æвзарын, æнæ рæдыдæй фыссын; арæхсын : морфологон æвзæрст кæнын æнæ къуыхцыйæ.</p>	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зонындзинæдтæ исынмæ тырнын.	Номдары морфологион æвзæрсты фæтк.
22.		<p>Морфологи. Миногон (6 сах.)</p> <p>Миногон (æрмæг фæлхат кæнын).</p> <p>Удварны миниуджытæ.</p>	1	Фæлхат кæныны урок.	Миногоны тыххæй рацыд æрмæг сфæлхат кæнын.	<p>Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын.</p> <p>Базонæн: хи архæйдтыты рефлeksi; хи хъуыдытæ (зонындзинæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын.</p>	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгæрддзинад хъомыл кæнын .	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
23.		<p>Миногонты дзырдарæст разæфтуантæ æмæ фæсæфтуанты руаджы.</p> <p>Удварны миниуджытæ.</p>		Ног æрмæг амонаны урок.	Бацамонын миногонты дзырдарæст разæфтуантæ æмæ фæсæфтуанты руаджы.	<p>Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынаг цы æвзаджы иуæгтæ хъæуы, уый æмбарын, равзарын сæ зонын</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннаемæ рахизын зонын</p>	Удварны миниуджытыл сæ ахуыр кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.

						Базонаен: миногонтæ разæфтуаны руаджы аразын æмæ сæ æвзарынмæ арæхсын.		
24.		Миногонтæ дзырдарæзт разæфтуантæ æмæ фæсæфтуанты руаджы. Удварны миниуджытæ.	1	Зонындзинæ дтæ фидар кæныны урок	Бацамонын миногонтæ дзырдарæзт дзырдтæ кæрæдзимæ æфтауыны фæрцы æмæ сæ растфыссынад æгъдауттæ.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонаен: вазыгджын миногонтæ аразын æмæ сæ раст фыссын.	Удварны миниуджытыл сæ ахуыр кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
25.		Миногонтæ дзырдарæзт дзырдтæ(бындуртæ) кæрæдзимæ æфтауыны руаджы.	1	Ног æрмæг амонаны урок.	Бацамонын миногонтæ дзырдарæзт (бындуртæ) кæрæдзимæ руаджы.	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонаен: вазыгджын миногонтæ аразын æмæ сæ раст фыссын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын.	Къордты куыст, индивидуалон куыст.
26.		Номдарты рахызт миногонтæм.	1	Зонындзинæ дтæ фидар кæныны урок.	Бацамонын номдарты рахызт миногонтæм.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонаен: миногонтæй пайда кæнын зонын æмæ хи хъуыдытæ миногонтæ фæрцы фыссын.	Эстетикон æнкъарæнтæ гуырын кæнын.	Морфологон æвæрсты фæтк.
27.		Рацыд æрмæг фæлхат кæнын.Изложени.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок.	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонаен: хибарæй архайын, архæйдтыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындзианд рæзын кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
28.		Нымæцон (7 сах.)	1	Фæлхат кæныны урок.	Нымæцоны тыххæй рацыд æрмæг сфæлхат кæнын. Ироннымады хуызтæ.	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын	Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын.	Къордты куыст, индивидуалон куыст.

		<p>Нымæцон (æрмæг фæлхат кæнын).</p> <p>Ирон нымады хуызтæ.</p> <p>Фыдæлты зæхх.</p>				<p>зонын.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын.</p> <p>Базонæн: дыууæ нымады хуызæй дæр нымайын; фыссынмæ арæхсын.</p>		
29		<p>Нымæцонты арæзт.</p> <p>Æрдз- нæ алыварс.</p>	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зоньндзинæдтæ нымæцонты арæзты тыххæй.	<p>Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын.</p> <p>Базонæн: хуымæтæг нымæцонтæй вазыгджын æмæ амæд нымæцонтæ аразын.</p>	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
30.		<p>Бæрцон æмæ рæнхъон нымæцонты тасындзæг.</p> <p>Æрдз- нæ алыварс.</p>	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зоньндзинæдтæбæрцон æмæ рæнхъон нымæцонты тасындзæджы тыххæй.	<p>Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ.</p> <p>Регулятивон: хи хъуыдытæ раггом кæнынаен хъæугæ дзырдтæ ссарын.</p> <p>Базонæн: бæрцон нымæцонтæй рæнхъон нымæцонтæ аразын зонын.</p>	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын.	Къордты куыст, индивидуалон куыст.
31.		<p>Дихон нымæцонтæ.</p> <p>Æрдз æмæ адæймаг.</p>	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зоньндзинæдтæдихон нымæцонты тыххæй.	<p>Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцау кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын.</p> <p>Базонæн: дихон нымæцонтиæ хъуыдыйæдтæ арæхсын.</p>	Удварны миниуджытыл сæ ахуыр кæнын.	Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын.
32.		<p>Мурон нымæцонтæ.</p> <p>Æрдз- нæ алыварс.</p>	1	Зоньндзинæдтæ фидар кæныны урок.	Ныффидар кæнын зоньндзинæдтæмурон нымæцонты тыххæй.	<p>Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын.</p> <p>Базонæн: мурон нымæцонтиæ хъуыдыйæдтæ арæхсын.</p>	Удварны миниуджытыл сæ ахуыр кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.

33.		Контролон диктант.	1	Комбинаторон урок контролон урочы элементтимæ .	Ныффидар кæнын зониндзинадтаенымаэцон ты тыххæй.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: фысгæ æмæ дзургæ ныхас аразгæйæ æвзаджы æгъдауттæм æмбаргæйæ хъус дарын	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын.	Фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
34.		Номивæг (11 сах.) Номивæг (æрмæг фæлхат кæнын). Бæрæгбонтæ.(Ног аз)	1	Фæлхат кæныны урок.	Номивæджы тыххæй рацыд æрмæг сфæлхат кæнын.	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: номивджыты грамматикон æууæлтæ.	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын.	Къордты куыст, индивидуалон куыст.
35.		Номивджыты нысаниуæг æмæ сæ сайрагграмматикон æууæлтæ. Номивджыты дих сæ нысаниуæгмæ гæсгæ. Адæймаг æмæ æрдз.	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зониндзинадтаеномивджыты дих сæ нысаниуæгмæ гæсгæ.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынаен хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: номивджыты цыбыр форматимæ хъуыдыйæдтæ аразын.	Маделон æвзаг ахуыр кæнынмæ тырнындынад гуырын кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
36.		Цæсгомон номивджытæ. Адæймаг æмæ цæрагой.	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зониндзинадтæ цæсгомон номивджыты тыххæй.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: цыбыр номивджытæ раст фыссын.	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын.	Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын.
37.		Здæхгæ номивджытæ. Цæрагойты дуне.	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зониндзинадтæ здæхгæ номивджыты тыххæй.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынаен хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: здæхгæ	Цæрагойты дунемæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын .	Къордты куыст, индивидуалон куыст.

						номивджытæн тасындзæгтæнгæйæ нæй номон хауæны формæ.		
38.		Амонæн номивджытæ. Мæргъты дуне.		Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зоньндзинæдтæ амонæн номивджыты тыххæй.	Коммуникативон: фæрстытæ æвæрын зонын быцау кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: номивджыты хицæн хуызтæй хъуыдыйады раст пайда кæнын, цавды нысан сыл раст æвæрын.	Цæрагойты дунемæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
39.		Рацыд æрмæг фæлхат кæнын. Изложени.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок.	Ныффидар кæнын зоньндзинæдтæ номивджыты тыххæй.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: фысгæ æмæ дзургæ ныхас аразгæйæ æвзаджы æгъдауттæм æмбаргæйæ хъус дарын	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын.	Фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
40.		Фарстон – ахастон номивджытæ. Æрдз æмæ адæймаг.	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зоньндзинæдтæ фарстон – ахастонномивджыты тыххæй.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ рагом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: номивæджы хицæн хуызтæй хъуыдыйады раст пайда кæнын, цавды нысан сыл раст æвæрын.	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын.	Къордты куыст, индивидуалон куыст.
41.		Бæлвырд номивджытæ. Æрдз æмæ адæймаг.	1	Ног æрмæг амоныны урок	Ныффидар кæнын зоньндзинæдтæ бæлвырд номивджыты тыххæй.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: номивæджы хицæн хуызтæй хъуыдыйады раст пайда кæнын, цавды нысан сыл раст æвæрын.	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.

42.		Æбæлвырд номивджытæ. Мæргъты дуне.	1	Ног æрмæг амоныны урок	Ныффидар кæнын зонындзинадтæ æбæлвырд номивджыты тыххæй.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: зонын æмæ арахсын æппæрццæг номивджытæй пайда кæнын ныхасы.	Раст фыссын æмæ раст дзурынын архайын.	Къордты куыст, индивидуалон куыст.
43.		Æппæрццæг номивджытæ. Мæргъты дуне.	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зонындзинадтæ æппæрццæг номивджыты тыххæй.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынаен хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: зонын растфыссынады æгъдауттæ æмæ арахсын номивджытæ раст фыссынмæ.	Мæргъты дунемæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын.	Морфологон æвзæрсты фæтк.
44.		Рацыд æрмæг фæлхат кæнын. Изложени.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок.	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæнынын.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынаен хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хибарæй архайын, архæйдтыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындзианд рæзын кæнын.	Номивджытимæ хъуыдыйæдтæ аразын; изложении ныффыссын.
45.		Мивдисæг (14 сах.) Мивдисæг (æрмæг фæлхат кæнын). Афæдзы афонтæ(зымæг)	1	Фæлхат кæныны урок.	Мивдисæджытыххæй рацыд æрмæг сфæлхат кæнын.	Коммуникативон; фарстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: ифтындзæг кæнын иуон æмæ бираон нымæцты.	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зонындзинадтæ исынмæ тырнын.	Дидактикон хъæзт; дзырдбыдтæ æххæст кæнын; тексты анализ.

46.		Хуымæтæг æмæ вазыгджын мивдисджытæ. Зайæгойты дуне.	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зоньдзинадтæ хуымæтæг æмæ вазыгджын мивдисджыты тыххæй.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: хуымæтæг мивдисджытæй вазыгджынтæ аразын.	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зоньдзинадтæ исынмæ тырнын.	Къордты куыст, индивидуалон куыст.
47.		Мивдисæджы æбæлвырд формæ. Бæрæгбонтæ. Сылгоймæгты æппæтдунеон бон.	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зоньдзинадтæ мивдисджыты æбæлвырд формæйæ.	Коммуникативон; фæрстытæ æварын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: зонын æмæ арæхсынабæлвырд формæйы мивдисджытæй ног мивдисджытæ аразынмæ.	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад рæзын кæнын.	Къордты куыст, индивидуалон куыст.
48.		Мивдисджыты разæфтуантæ. Æрдз – нæ алыварс.	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зоньдзинадтæ мивдисджыты разæфтуанты тыххæй.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынаен хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: разæфтуанты фæрцы архайдæн йе здæхт æмæ йæ миниуджытæ æвдисынмæ арæхсын.	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад рæзын кæнын.	Фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
49.		Мивдисджыты разæфтуантæ. Афæдзы афонтæ(уалдзæг)	1	Зоньдзинадтæ фидар кæныны урок.	Ныффидар кæнын зоньдзинадтæ мивдисджыты разæфтуанты тыххæй.	Коммуникативон; фæрстытæ æварын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: разæфтуанты фæрцы архайдæн йе здæхт æмæ йæ миниуджытæ æвдисынмæ арæхсын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын.	Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын.

50.		Мивдисæджы хуызтæ (æххæст/æнаæххæст). Æрдз – нæ алыварс.	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зонындзинадтæ мивдисджыты (æххæст/ æнаæххæст) хуызты тыххæй.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: иртасын зонын æххæст æмæ æнаæххæст мивдисджытæ кæрæдзийæ.	Иртасæн куыстытæ æххæст кæнынмæ тырнын.	Къордты куыст, индивидуалон куыст.
48.		Рацыд æрмæг фæлхат кæнын.Нывмæ гæсгæ сочинени.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок.	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ рагом кæнынаен хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындзианд рæзын кæнын.	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ, предметы æрфыст цæттæ кæнын.
49.		Мивдисæджы здæхæнтæ. Ирыстоны хæхтæ.	1	Ног æрмæг амоныны урок.	Ныффидар кæнын зонындзинадтæ мивдисджыты здæхæнты тыххæй.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: мивдисджыты орфограммæтæ тексты мидæг агурын æмæ æмбарын кæнын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын.	Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын.
50.		Мивдисæджы ифтындзæг фæдзæхстон здæхæны. Ирыстоны цæугæдæттæ.	1	Комбинарон урок ныхасы рæзтыл куысты элементтимæ .	Ныффидар кæнын зонындзинадтæ мивдисджыты ифтындзæг фæдзæхстонздæхæны тыххæй.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: фæдзæхстонздæхæны мивдисджытæ æвзарын æмæ раст фыссын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын.	Къордты куыст, индивидуалон куыст.
51.		Контролон диктант	1	Комбинарон урок контролон урочы элементтимæ .	Контролон диктант афæдзы дæргъырацыд æрмæгæй грамматикон хасимæ.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зонын. Базонæн: фысгæ æмæ дзургæ ныхас аразгæйæ æвзæджы æгъдауттæм æмбаргæйæ хъус дарын.	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын.	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын.

		Æдæппæт	51					
			сах					

Фиппаинагтæ:

2. Къæлиндарон-тематикон пыланмæ гæсгæ, 6-æм къласы фысгæ куыстыты нымæц у ахæм:
диктанттæ – 4
изложенитæ – 3
сочиненитæ – 2-3 (фылдæр – хæдзармæ лæвæрд).